

Biuletyn WPHI

Biuletyn Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Moskwie

4/2007

Szanowni Państwo!

Serdecznie zapraszamy do lektury kolejnego, czwartego, numeru Biuletynu WPHI. Mamy nadzieję, iż lektura przygotowanych przez pracowników Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Moskwie artykułów i informacji będzie dla Państwa satysfakcjonująca.

Liczymy na Państwa uwagi i opinie oraz współpracę na łamach Biuletynu WPHI.

Zainteresowanych prosimy o kontakt na adres poland@polweh.ru

Spis treści:

1. Budownictwo w Rosji w 2006	1
2. Rosyjski rynek mebli. Pozycja polskich eksporterów na tym rynku.....	22
3. Największe wystawy międzynarodowe w Moskwie w maju 2007.....	35
4. Nowe prawo gospodarcze FR.....	40
5. WPHI Ambasady RP w Moskwie radzi.....	42
6. Zatrudnianie pracowników zagranicznych w Federacji Rosyjskiej.....	44

BUDOWNICTWO W ROSJI W 2006 R.

(ze szczególnym uwzględnieniem Moskwy i obwodu moskiewskiego)

W 2006 r. kontynuowany był w Rosji wzrost gospodarczy, powiązany z szybkim wzrostem inwestycji i dochodów realnych ludności. Z procesami wzrostu gospodarczego wiązał się rozwój budownictwa komunalno-mieszkaniowego, komercyjnego, jak i szeroko rozumianego budownictwa usługowo-rekreacyjnego.

Powodowało to wzrost popytu na materiały budowlane, maszyny i urządzenia na potrzeby budownictwa, a także na usługi budowlano-montażowe.

Sektor budowlany w Rosji napotyka na wiele ograniczeń związanych m.in. z:

- deficytem energii i związanymi z tym trudnościami podłączenia nowych obiektów,
- brakiem rozwiniętej infrastruktury (w tym dróg, lotnisk, centów logistycznych i.in),
- niedostateczną ilością szeroko rozumianych materiałów budowlanych i wykończeniowych, w tym cegły, cementu, ceramiki sanitarnej, materiałów izolacyjnych i.in., a także maszyn i urządzeń,
- ograniczeniami w pozyskaniu działek budowlanych z odpowiednią infrastrukturą, zwłaszcza w dużych skupiskach miejskich,
- niedostateczną przejrzystością przepisów i norm prawnych i ich częstymi zmianami, a także czasochłonnością i wysokimi kosztami związanymi z zatwierdzaniem projektów.

Zakłady pracujące na potrzeby budownictwa wymagają pilnej modernizacji i wprowadzenia nowych technologii. Słabo rozwinięta jest też produkcja maszyn i urządzeń dla budownictwa, a zużycie urządzeń budowlanych (m.in żurawi dźwigowych) sięga 40%.

W Rosji nie stworzono dotychczas nowoczesnego centrum naukowego, które zajęłoby się pracami nad nowymi projektami i technologiami na potrzeby budownictwa. Brak jest również wykwalifikowanych kadr.

Dla rozwoju sektora budowlanego niezbędny jest import nie tylko maszyn i urządzeń oraz nowych technologii, ale również materiałów budowlanych i wykończeniowych.

Powyższe bariery i ograniczenia rosyjskiego sektora budowlanego stwarzają szerokie spektrum możliwości dla polskich firm zainteresowanych dostawami maszyn, urządzeń, materiałów budowlanych i wykończeniowych, ale również oferujące usługi budowlane i inwestycje.

Poniższy materiał opracowany na podstawie informacji zamieszczanych w biuletynach branżowych i opracowaniach, a także w codziennej prasie, prezentuje tylko niewielki obszar sektora budowlanego i służyć ma jedynie zasygnalizowaniu ogromnych potrzeb, jakie istnieją w tym obszarze na rynku rosyjskim.

Budownictwo komunalno-mieszkaniowe

W 2006 r. oddano do użytku 604,7 tys. mieszkań o łącznej powierzchni 50,2 mln m², co oznacza wzrost o 15,2% w stosunku do roku 2005. Udział budownictwa indywidualnego w oddanej do użytku w 2006 r. całkowitej powierzchni mieszkaniowej wyniósł 39,5 %. W 2006 r. wybudowano ok. 140 tys. budynków ze środków własnych ludności o łącznej powierzchni 19,8 mln m², co oznacza wzrost o 13% w stosunku do roku 2005.

Mimo dynamicznie rosnącego w ostatnich latach budownictwa mieszkaniowego nie osiągnięto jeszcze wskaźników z końca lat osiemdziesiątych (1987 r.- 72,8 mln m², 1990 r. - 61,7 m² powierzchni mieszkaniowej).

Najbardziej dynamicznie rozwija się budownictwo mieszkaniowe w Obwodzie Moskiewskim (12,8% udział w oddanej w 2006 r. powierzchni mieszkaniowej), Moskwie (9,6%), Kraju Krasnodarskim (5,3%), St. Petersburgu (4,7%), Republice Tatarstan (3,5%),

Republice Baszkortostan (3,4%), Obwodzie Tiumeńskim (3,0%), Obwodzie Rostowskim (2,7%), Obwodzie Swierdłowskim (2,6%), Obwodzie Czelabińskim (2,5%), Obwodzie Nowosybirskim (2,1%). Udział powierzchni mieszkaniowej oddanej do użytku w w/w regionach Rosji w 2006 r. wyniósł 52,2%.

W wielu regionach FR odnotowano obniżenie tempa budownictwa mieszkaniowego w stosunku do roku 2005, w tym m.in w Obwodzie Murmańskim, Archangielskim, Kirowskim oraz na Dalekim Wschodzie.

Obwód Moskiewski jest liderem, nie tylko pod względem tempa wzrostu budownictwa mieszkaniowego, ale również w ilości metrów kwadratowych przypadających na 1 mieszkańca, która wyniosła 0,97 m², przy 0,51 m² w Kraju Krasnodarskim, 0,50 m² w St.Petersburgu, 0,46 m² w Republice Tatarstan i w Moskwie.

Średnia w Rosji wyniosła 0,34 m² nowowynbudowanej powierzchni mieszkaniowej na 1 mieszkańca.

Dynamiczny rozwój budownictwa w Obwodzie Moskiewskim wiąże się m.in z większą niż w Moskwie dostępnością terenów pod zabudowę i niższą ich ceną, co ma duży wpływ na koszt 1 metra kwadratowego powierzchni mieszkaniowej.

Wokół Moskwy rozwijają się miasta-satelity: Odincowo, Ljubercy, Krasnogorsk, Dołgoprudnyj, Mytiszczki.

Do największych rosyjskich inwestorów w sektorze komunalno-mieszkaniowym zaliczyć należy takie firmy, jak: Strojtransgaz, DSK-1, Transstoj, Don-Stroj, Mospromstroj, Gławmosstroj, SU-155, Inteko, PIK, Mirax Group (d. Strojmontaż), Mosfundamentstroj i.in.

Budownictwo mieszkaniowe realizowane jest w ramach federalnego programu celowego „Dostępne i komfortowe mieszkanie mieszkańcom Rosji”. Program zakłada, że do 2010 r. będzie budowane rocznie 80 mln m² powierzchni mieszkaniowej, tj. ok. 0,5 m² na mieszkańca rocznie.

W ramach programu federalnego realizowany jest podprogram „Młodej rodzinie – dostępne mieszkanie”, na realizację którego wydzielono w 2007 r. z budżetu 4,3 mld Rbl (ca 166 mln USD). Mimo planowanego wzrostu dofinansowania, obserwowany rokrocznie znaczny wzrost cen mieszkań, wpływa na zmniejszenie ich dostępności dla młodych rodzin. W 2006 r. z subsydiów skorzystało jedynie 22 tysiące, a nie jak zaplanowano 27 tysięcy młodych rodzin.

Wielu ekspertów poddaje w wątpliwość realność zwiększenia w najbliższych latach budownictwa mieszkaniowego do 80 mln m² rocznie. Jednym z zagrożeń jest niedostateczna ilość materiałów budowlanych i wykończeniowych. Modernizacja i budowa nowych cementowni, cegielni, fabryk ceramiki budowlanej, sanitarnej i.in. nie nadąża za rosnącym popytem.

Brak jest również gotowych – sprzedawanych na aukcjach- pod zabudowę działek budowlanych z pełną infrastrukturą.

Niedostateczna podaż nowych mieszkań w stosunku do szybko rosnącego popytu spowodowała, że ceny mieszkań wzrosły w 2006 r. o 60-75% (w zależności od standardu mieszkania).

Na koniec 2006 r. średnia cena 1 m² nowego mieszkania w Moskwie (wg danych publikowanych w gazetach i biuletynach branżowych) kształtowała się na poziomie:

- budownictwo standardowe 3.308 USD,
- budownictwo tzw. klasy ekonomicznej 3.910 USD,
- budownictwo tzw. klasy biznesowej 5.474 USD,
- budownictwo tzw. elitarne 10.948 USD.

Ceny 1m² na rynku wtórnym były w 2006 r. średnio o 22-28% wyższe.

Według danych Federalnej Służby Statystyki Państwowej FR średnia cena 1 m² powierzchni mieszkaniowej w Rosji wynosiła w IV kwartale 2006 r. 1250 USD, w tym w Moskwie – 2600 USD, Obwodzie Moskiewskim - 1300 USD, Uralskim Okręgu Federacyjnym - 1244 USD, a na Dalekim Wschodzie - 1000 USD.

Rosnące dynamicznie ceny mieszkań powodują, że stają się one niedostępne dla coraz większych grup ludności w Rosji.

Rozwój rynku hipotecznego

W ostatnich latach obserwowany jest dynamiczny rozwój rynku kredytów hipotecznych. W 2006 r. udzielono kredytów hipotecznych na kwotę 220 mld Rbl, co oznacza 2-krotne przekroczenie zakładanego na 2006 r. wskaźnika wynoszącego 108 mld Rbl.

W ubiegłym roku kontynuowana była realizacja programu udzielania kredytów na preferencyjnych warunkach dla młodych rodzin, z której skorzystało 34 tys. małżeństw.

W 2006 r. odnotowano spadek oprocentowania kredytów hipotecznych. Obecnie wynosi ono średnio rocznie ok. 11% w walucie obcej i 14% w rublach. Oprocentowanie jest zróżnicowane w zależności od wielkości pierwszego wkładu i okresu kredytowania. Najtańsze kredyty są oprocentowane na 10% w walucie obcej i 12% w rublach, na okres 15 lat z wkładem sięgającym połowy jego wartości.

W 2006 r. odnotowano wzrost okresu kredytowania z 10-15 lat do 30 lat. Średni okres kredytowania wynosi aktualnie 20-25 lat.

Zmniejszeniu uległa także wysokość pierwszego wkładu z 20-30% do 10-20% wartości kredytu.

Uproszczeniu uległy procedury przyznawania kredytów hipotecznych, a także podniesiono wiek osób mogących ubiegać się o przyznanie długoletniego kredytu do 40 lat.

Należy zaznaczyć, że dużo trudniej jest otrzymać kredyt hipoteczny na budowę domu jednorodzinnego. Jest to związane z obawą banków dotyczącą złożonych i niejasnych przepisów nabycia własności ziemskiej. Jeśli bank zdecyduje się na udzielenie kredytu hipotecznego na zakup tzw. "cottage", to stawka oprocentowania jest zazwyczaj wyższa o 0,5-2%, a pierwszy wkład sięga 30-40% wartości kredytu.

Oprocentowanie kredytu hipotecznego udzielanego osobom prawnym na nieruchomości nie przeznaczone na cele mieszkaniowe jest o 1-3% wyższe i wynosi 13-18% na okres 5 lat. Wartość kredytu nie przekracza 70% wartości obiektu.

Obecnie kredyty hipoteczne udziela 400 banków, wśród nich do największych zaliczyć należy: Sberbank, Wnieszorgbank (WTB) i Moskommercbank.

W 2006 r. odnotowano tendencję szerszego „wyjścia” banków do regionów FR. Przykładowo Moskommercbank planuje otwarcie w najbliższym czasie 11 filli w miastach z ponad 1 mln mieszkańców.

Mimo tych pozytywnych zmian, jakie nastąpiły w ostatnich latach na rynku kredytów hipotecznych, należy podkreślić, że w ocenie ekspertów jest on obecnie dostępny zaledwie 10% mieszkańców Rosji.

Rynek nieruchomości komercyjnych

Rosja zajmuje w ostatnich latach czołową pozycję pod względem atrakcyjności inwestycyjnej w budownictwie nieruchomości komercyjnych.

W 2006 r. nakłady na budowę biurowców, centrów handlowych i logistycznych, składów i hoteli wyniosły 4,4 mld USD (3,4 mld EUR), co oznacza 8-9 krotny wzrost w stosunku do roku 2005 i stanowi absolutny rekord na rynku rosyjskim.

Mimo tak dynamicznego rozwoju budownictwa komercyjnego na rynku rosyjskim, wskaźniki wzrostu dalekie są jeszcze od wskaźników osiągniętych w krajach europejskich.

Przykładowo w 2006 r. zainwestowano w nieruchomości komercyjne w Polsce - 5 mld EUR, w Niemczech – 50 mld EUR, a w Wielkiej Brytanii – 80 mld EUR.

Problemem ograniczającym dalszy rozwój rynku nieruchomości komercyjnych jest niski stopień ochrony prawnej projektów i jego nieprzejrzystość (częste zaminy przepisów i norm prawnych). System uzgadniania i zatwierdzania dokumentacji projektowej należy do najbardziej skomplikowanych w Europie i wymaga znacznych nakładów finansowych i długiego czasu, co w znacznym stopniu ogranicza napływ inwestorów, zwłaszcza zagranicznych.

Mimo wielu trudności, na rynek rosyjski zaczyna wchodzić coraz większa ilość inwestorów zagranicznych, wśród nich najwięksi jak: Immoeast, Fleming Family&Partners, Quinn Group, Raven Russia i wielu innych.

Inwestorów zagranicznych przyciąga atrakcyjna stopa kapitalizacji sięgająca 8-11% rocznie, przy średnio 5% w krajach zachodnioeuropejskich. Oczywiście ryzyko inwestycyjne w Rosji jest znacznie wyższe niż w krajach europejskich.

Aktualnie 44% inwestycji w budownictwie komercyjnym realizowanych jest przez firmy rosyjskie, a 56% przez firmy zagraniczne (dla porównania w krajach Europy Zachodniej: w Niemczech - 18%, we Francji - 23%, w Wielkiej Brytanii - 48%).

W najbliższych latach przewiduje się w Rosji dalszy dynamiczny wzrost budownictwa komercyjnego. Daleka jeszcze droga do jego nasycenia, biorąc pod uwagę wielkość powierzchni kraju i potrzeby miast i regionów o znacznej gęstości zaludnienia (w Rosji jest ponad 10 miast z liczbą przekraczającą milion mieszkańców). Ocenia się przy tym, że mimo

dynamicznego wchodzenia na rynek rosyjski inwestorów zagranicznych, utrzyma się znaczący udział firm rosyjskich w tym segmencie budownictwa.

Centra logistyczne – składy, magazyny

Obecnie obserwuje się na rynku rosyjskim dynamiczny rozwój budownictwa składów, magazynów i dużych centrów logistycznych. Związane jest to z dynamicznym rozwojem handlu, wchodzeniem na rynek zagranicznych sieci handlowych, jak i postępującą konsolidacją sieci rosyjskich.

W 2005 r. nakłady w ten segment rynku wyniosły 250 mln USD, a w roku 2006 prawie 440 mln USD. Wzrost inwestycji związany był przede wszystkim z napływem kapitału zagranicznego.

Mimo wysokich nakładów na wybudowanie nowoczesnego centrum logistycznego spełniającego najwyższe wymagania technologiczne, szacuje się, że zwrot nakładów na ich budowę następuje w ciągu 4-5 lat (dla porównania- zwrot nakładów przeznaczonych na budowę nieruchomości przeznaczonych na biura jest 1,5 raza dłuższy).

Koszt budowy 1m² centrum logistycznego wynosi ca 400-500 USD (bez kosztów infrastruktury i ziemi), a budowa zajmuje najczęściej jeden sezon budowlany. Szacunkowy koszt budowy centrum logistycznego o powierzchni 10 tys. m² wynosi 7,5-8 mln USD. Natomiast przy budowie terminalu o pow. 200 tys. m² należy liczyć się z wydatkiem rzędu 150-160 mln USD.

Aktualnie największym problemem dla inwestorów zainteresowanych budową składów logistycznych jest zakup ziemi – jej wysoki koszt (cena ziemi rośnie średnio o 40% rocznie) , jak również ograniczona ilość wolnych powierzchni pod zabudowę. Koszt 1 ha ziemi w okolicach Moskwy (30-50 km od obwodnicy MKAD) wynosi od 50 do 150 tys. USD. Szacuje się, że koszt ziemi stanowi 1/3 kosztów inwestycji. Do tego należy doliczyć długotrwałą, czasochłonną i kosztowną procedurę administracyjną, związaną niejednokrotnie ze zmianą kategorii ziemi i zakwalifikowanie jej na cele inwestycyjne oraz koszty związane z podłączeniem mediów.

Mimo tych ograniczeń, wiele firm wykazuje rosnące zainteresowanie tym segmentem rynku budowlanego. Wpływa na to wysoka dochodowość z wynajmu powierzchni magazynowej. Stawki najmu w magazynach (składach) kategorii A wynoszą 130-160 USD za 1 m², kategorii B 110-120 USD za 1 m² rocznie. Stawki najmu są 1,5-2-krotnie wyższe niż w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Do tego należy dodać 25-30 USD/m² rocznie w składach kategorii A i 10-25 USD w składach kategorii B na tzw. wydatki operacyjne (ochrona, ubezpieczenie, zarządzanie, sprzątanie itp.).

Obserwuje się również wydłużanie okresu najmu z 3-5 lat do 8-10 lat.

Ocenia się, że powierzchnia składów w Moskwie wynosi 5-10 mln m², z czego na składy kategorii A przypada 7-15%. W 2005 r. wybudowano 410 tys. m² powierzchni składowych z przeznaczeniem na wynajem, w 2006 r. z zaplanowanych 600 tys. m² oddano do użytku niewiele ponad 50%. W 2007 r. planuje się oddanie do użytku 700 tys. m² powierzchni składowych.

Większość budowanych obecnie centrów logistycznych znajduje się do 25 km od obwodnicy MKAD, ich powierzchnia wynosi ca 20 tys. m², a wiele z nowobudowanych przekracza powierzchnię 200 tys. m².

W związku z decyzją o budowie do 2020 r. nowej Centralnej Obwodnicy Moskwy (CKAD) o długości 479 km, oddalonej o 50 km od MKAD rośnie zainteresowanie budową w jej okolicach nowych składów. Powodem jest m.in. łatwiejsza dostępność ziemi i niższa jej cena (ca 50-150 USD za 1 m²).

Przykładowo firma Ghelamco planuje zbudowanie w pobliżu CKAD (koło szosy Dmitrowskiej) centrum logistycznego o powierzchni 220 tys. m². za 150-180 mln USD. Zainteresowanie budową składów w tej okolicy planują również: angielska firma Raven Russia Ltd., rosyjska Espro, kanadyjska Griffels i.in. Koncern Raven Russia Ltd. planuje zainwestowanie w budowę terminali logistycznych w obwodzie moskiewskim prawie 1 mld USD.

Duży popyt na powierzchnię magazynową powoduje, że są one wykorzystane praktycznie w 100%. Jak się szacuje, popyt na składy kategorii A przekracza 1,5-2-krotnie podaż. Natomiast podaż wolnych powierzchni na składach kategorii B nie przekracza 3%. Niezaspokojony w dużym stopniu pozostaje popyt na wynajem składów-chłodni, których udział w nowooddawanych powierzchniach składowych jest jak na razie niewielki.

Na rynku moskiewskim istnieje znaczna podaż magazynów kategorii C i D wybudowanych jeszcze za czasów radzieckich (oferta tego segmentu przekracza 80% oferowanej powierzchni). Mimo niewysokich kosztów najmu sięgających 70-130 USD za

1m2 rocznie, nie cieszą się one dużym zainteresowaniem najemców. Związane jest to m.in. z ich przestarzałym wyposażeniem technicznym, niedużą powierzchnią magazynowania, najczęściej niedogodnym dojazdem, co przedłuża załadunek i wyładunek a także często brak możliwości konfekcjonowania i przepakowywania itd.

Ocenia się, że w najbliższych latach będzie kontynuowany rozwój tego segmentu budownictwa komercyjnego, nie tylko w okolicach Moskwy, ale również w innych regionach Rosji.

Budownictwo nieruchomości biurowych w Moskwie

W roku 2006 kontynuowany był zapoczątkowany w ostatnich latach dynamiczny wzrost budownictwa nieruchomości biurowych. W Moskwie oddano do użytku w 2006 r. 920 tys. m2 powierzchni biurowej kategorii A i kategorii B, co oznacza 40% wzrost w stosunku do roku 2005.

Kontynuowana jest budowa ogromnego projektu Moscow-City, w którym planowana powierzchnia biurowa ma wynieść 1,1 mln m2.

Duży popyt na nieruchomości pod biura powoduje, że na większą część zaplanowanych do oddania powierzchni biurowych podpisano już umowy najmu. Wydłużeniu ulega w ostatnim czasie okres najmu z 3-5 lat w 2004 r. do 7-10 lat obecnie.

Niezaspokojony popyt wpływa na szybki wzrost stawek najmu powierzchni biurowej. W 2005 r. stawki najmu wzrosły o 10-14%, a w roku 2006 o dalsze 15-17% na biura kategorii A i 8-12% na biura kategorii B. Średnie roczne stawki najmu powierzchni biurowej na koniec 2006 r. wynosiły 770-1200 USD za 1 m² powierzchni biurowej kategorii A i 550-800 USD na obiekty kategorii B+ i 380-550 USD na obiekty kategorii B.

Natomiast cena sprzedaży 1m² kształtuje się w granicach 1800-3000 USD za biura kategorii B-, 3500-5000 USD za biura kategorii B+ i 5000-7500 USD za pomieszczenia kategorii A. *(Rosnące wymagania najemców obiektów biurowych wpłynęły na zmianę w 2006 r. stosowanej przez firmy brokerskie klasyfikacji. Wybudowanym w ubiegłych latach obiektom obniżono kategorię z A na B+, a budynki biurowe kategorii B podzielono na podgrupy B+ i B-). Nowobudowane nieruchomości w 2007 r. będą przypisane 3 kategoriom A, B+ i B-).*

Przewiduje się, że w 2007 r. będzie pobity w Moskwie kolejny rekord i zostanie oddanych do użytku ok. 1,5 mln m² powierzchni biurowej (40% w klasie A i 60% w klasie B). Planuje się dalszy 10% wzrost stawek najmu powierzchni biurowej. Pewnej stabilizacji cenowej na rynku nieruchomości biurowej można oczekiwać dopiero po oddaniu do użytku biurowców Moscow-City.

Rok 2006 był ostatnim, w którym większość oddanej do użytku powierzchni biurowej znajdowała się w centrum Moskwy (ca 300 tys. m²). Brak nowych działek pod zabudowę oraz wysoka ich cena, a także plany wprowadzenia ograniczeń w tym segmencie budownictwa, wpływają już obecnie na stopniowe przenoszenie się budownictwa biurowego na obrzeża Moskwy (za obwodnicą MKAD), w okolicach powstających dużych osiedli

mieszkaniowych, które traktowane są często jako back-office firm moskiewskich. Cena najmu w tych obiektach jest średnio 50-55% niższa niż w Moskwie. Strefa taka powstaje w południowo-zachodniej części Moskwy.

Ogłaszane są już pierwsze projekty budowy obiektów biurowych w pobliżu planowanej czwartej obwodnicy Moskwy. W ramach projektu „Nowa obwodnica Moskwy” przewiduje się m.in. budowę centrum wielofunkcyjnego „Złoty wiek” o powierzchni 290 tys. m².

Zainteresowanie budzą w ostatnim czasie tereny położone wokół moskiewskich lotnisk, które jako znaczące węzły transportowe, staną się w najbliższej przyszłości atrakcyjnym miejscem dla inwestorów (biurowce, centra logistyczne, hotele i.in.).

Budowa hoteli

Do niedawna sektor budownictwa hotelowego nie budził większego zainteresowania wśród inwestorów. Wpływało na to wiele czynników, wśród nich:

- wysokie koszty inwestycji (koszt budowy 25-piętrowego hotelu wynosi ok. 20 mln USD bez ceny ziemi i kosztów podłączenia mediów),
- długi okres zwrotu nakładów sięgający 12 lat, a więc znacznie dłuższy niż w przypadku budownictwa mieszkaniowego czy budownictwa komercyjnego,
- nieznamość specyfiki rosyjskiego rynku hotelowego,
- brak przygotowanych, wykwalifikowanych kadr dla branży hotelowej.

W ostatnich dwóch latach odnotowano wzrost zainteresowania tym sektorem budownictwa, gdyż wg oceny specjalistów, dochodowość hoteli o wysokim standardzie wyprzedza dochodowość hoteli europejskich. Średnie wykorzystanie miejsc w hotelach I kategorii wynosi 60-70% (jest to maksymalny wskaźnik dla hoteli europejskich). Średnia cena miejsca hotelowego w Moskwie rośnie o ca 30% rocznie. Średnia cena pokoju hotelowego w Moskwie osiągnęła w 2006 r. 240 EUR.

Ocenia się, że rynek budownictwa hotelowego w Moskwie wymaga nakładów sięgających 3-4 mld USD.

Duży brak miejsc hotelowych odczuwany jest także w większych miastach Rosji.

W Moskwie brakuje miejsc zwłaszcza w hotelach trzygwiazdkowych i miejsc w hotelach tzw. klasy ekonomicznej (obecnie istnieje pilna potrzeba wybudowania 20 hoteli tej klasy). Problemem sektora hotelowego Moskwy, jak i innych miast Rosji jest fakt, że większość z nich nie spełnia standardów międzynarodowych.

W Moskwie działa 196 hoteli, w których można розміścić prawie 70 tys. gości, ale tylko 23% z nich spełnia standardy międzynarodowe. Jednocześnie, zamknięcie wielu hoteli 3-gwiazdkowych, nie spełniających podstawowych standardów, pogłębiło odczuwalny brak miejsc hotelowych i wpłynęło na dalszy wzrost ich cen.

Władze Moskwy przyjęły program rozwoju sektora hotelowego Moskwy. W programie przewiduje się, że do końca 2010 r. zostanie wybudowanych w Moskwie 248 hoteli na 98 tys. miejsc, przy czym nacisk położono na budowę hoteli tzw. klasy ekonomicznej.

Analitycy rynku oceniają, że ze względu na brak w Moskwie odpowiednich działek pod budowę hoteli oraz znaczne trudności i ograniczenia administracyjne, plany te są mało realne. Szacują oni, że w najbliższych 3-4 latach zostanie wybudowanych w stolicy zaledwie 30-40 hoteli (wśród nich ok. 10 hoteli pod marką znanych zachodnich sieci hotelowych).

W 2005 r. oddano do użytku w Moskwie 8 hoteli, a w 2006 r. poddano modernizacji i wybudowano łącznie 16 hoteli, co spowodowało że w ciągu 2006 r. ilość miejsc hotelowych wzrosła o 3200.

Brak atrakcyjnych działek budowlanych powoduje, że wyburzane są lub modernizowane istniejące stare obiekty. Dla zabezpieczenia szybko rosnących potrzeb na miejsca hotelowe, władze Moskwy podjęły decyzję wybudowania 8 hoteli w miejscu istniejących hoteli z lat 50-tych m.in. Ałtaj, Wostok, Złoty Kłosa i.in.

Obecnie zainteresowanie inwestorów i developerów kierowane jest na budowę lub modernizację hoteli o najwyższym standardzie, uznawanych za najbardziej dochodowe inwestycje. Hotele Moskwa, Inturist, Rosija, Ukraina, w których do niedawna można było wynająć pokój za 100 USD, są wyburzane lub modernizowane i przekształcane w obiekty klasy lux.

W 2007 r. sieć Hilton przejmie modernizowany hotel „Leningradskij”, natomiast na miejscu hotelu „Mińsk” zostanie utworzony wielofunkcyjny kompleks z 5-gwiazdkowym hotelem zarządzanym przez InterContinental Hotels Group.

InterContinental Hotels Group przejmie także po modernizacji, na którą przeznaczono 200 mln USD, hotel „Centralny” (nazwa hotelu zostanie zmieniona na „Lux Hotel”), mieszczący się na ulicy Twerskiej, w centrum stolicy.

Jeden z największych kontraktów o wartości 160 mln EUR dotyczy budowy 5-gwiazdkowego hotelu Ritz-Carlton (na miejscu byłego hotelu Inturist). W hotelu przewidziano 334 miejsca, w tym 65 klasy lux i jeden pokój prezydencki o powierzchni 237 m². Ceny kształtują się od 800 do 16 tys. USD za dobę.

Podobna, jak w Moskwie sytuacja na rynku budownictwa hotelowego jest w St. Petersburgu i innych większych miastach Rosji.

W St. Petersburgu w budowie jest 22 nowych hoteli na 1700 miejsc. Od początku 2006 r. w sektor hotelowy zainwestowano 0,5 mld USD, z czego 200 mln USD stanowił kapitał zagraniczny.

Budowa nowych obiektów hotelowych w St. Petersburgu stanowi priorytet, w związku z rosnącą ilością turystów przyjeżdżających do miasta. Jak się przewiduje, w 2010 roku St. Petersburg odwiedzi 5 mln turystów (przy 2,6 mln turystów obecnie).

Na rynek St.Petersburga planują wejść największe sieci hotelowe, takie jak: Starwood Hotels, Crowne Plaza, Holiday Inn, MaMaison Hotels&Apartments i.in.

W innych miastach Rosji również planowane są liczne inwestycje w budowę nowych hoteli i modernizację starych obiektów z okresu b. ZSRR.

O planach zainwestowania do 2010 r. 500 mln USD w budowę 20 hoteli na terenie Rosji poinformowała, działająca w tym segmencie rynku, jedna z największych europejskich firm London&Regional Properties. Wybudowane luksusowe hotele będą oddane w zarządzanie takim sieciom jak: Hilton, Marriott, InterContinental.

Podane powyżej przykłady świadczą o dynamicznym rozwoju w Rosji rynku budownictwa hoteli o najwyższym standardzie.

Natomiast w dalszym ciągu pozostaje niezaspokojony duży popyt na miejsca w hotelach 2-3-gwiazdkowych o niższym standardzie, w związku z czym ten segment rynku wydaje się perspektywiczny dla inwestorów.

Leasing w budownictwie

Pomocą w rozwiązaniu problemów finansowych rosyjskich przedsiębiorstw zainteresowanych zakupem maszyn, urządzeń i sprzętu na potrzeby sektora budowlanego jest dynamicznie rozwijający się rynek usług leasingowych, który wzrósł w 2006 r. o 83% i osiągnął wartość 14,7 mld USD. Leasing urządzeń budowlanych wzrósł o 90% i osiągnął wartość 750 mln USD, a maszyn i urządzeń budowlano-drogowych o 130% osiągając wartość 550 mln USD.

Firmy leasingowe oferują możliwość podpisania umów na wiele różnorodnych maszyn, urządzeń i sprzętu niezbędnego w sektorze budowlanym, w tym m.in na maszyny i urządzenia na potrzeby produkcji materiałów budowlanych, dźwigi wieżowe, buldożery, betoniarki samochodowe, wózki podnośnikowe, koparki, buldożery, a także maszyny drogowe: walce, frezarki, maszyny do regeneracji asfaltu, równiarki i.in.

W umowach najczęściej stosowana jest forma leasingu finansowego dającego możliwość wejścia w posiadanie przedmiotu leasingu po zakończeniu umowy (nawet po 3-latach przy stosowanej często przez firmy leasingowe przyspieszonej amortyzacji).

Liderami na rynku usług leasingowych w Rosji są takie firmy jak: ВТБ-Лизинг, Росдорлизинг, Лизингпромхолд, Интерлизинг, Уралсиб i.in.

Obserwuje się w ostatnim czasie rosnącą konkurencję między firmami leasingowymi na rynku rosyjskim, co sprzyja rozszerzaniu oferty usług, jak i konkurencyjności warunków, na jakich podpisywane są umowy leasingowe.

W związku z szybko rosnącym popytem mieszkańców Rosji, jak również rozwijającą się turystyką przyjazdową, odnotowuje się w ostatnich latach rosnące zainteresowanie budową obiektów rekreacyjno-turystycznych, z wykorzystaniem istniejących walorów krajobrazowych. Jest to sektor praktycznie nierozwinięty i wymagający znacznych nakładów finansowych. Jednakże bez stworzenia instrumentów kredytowania, rozwoju leasingu i innych instrumentów finansowych, a także wsparcia władz lokalnych trudno liczyć na znaczące inwestycje w tym zakresie.

W Rosji istnieje również pilna potrzeba rozwoju i modernizacji infrastruktury transportowej, która może stanowić istotną barierę dla dalszego rozwoju gospodarczego kraju.

Na budowę dróg przeznaczona jest w Rosji 1,1% PKB, przy 3-5% PKB w krajach Europy Zachodniej.

Udział wydatków w budżecie federalnym na budowę dróg w Rosji zmniejszył się z 4,9% w roku 2000 do 3% w roku 2005. W tym samym okresie zmniejszyła się czterokrotnie ilość oddanych do eksploatacji nowych i zmodernizowanych dróg magistralnych.

W latach 2005-2006 oddano do użytku 573 km dróg federalnych i 3,5 tys.km dróg regionalnych.

Należy podkreślić, że od 2000 r. ilość samochodów w Rosji wzrosła do 31 mln sztuk, a transportem samochodowym przewożone jest ponad 77% ładunków.

Istniejąca sieć dróg nie jest przygotowana na taki wzrost jej obciążenia.

Około 60% dróg federalnych liczących ca 47 tys. km wymaga pilnej modernizacji (stanowią one 4% sieci transportowej Rosji). Współczesnych standardów nie spełniają również porty lotnicze, stacje kolejowe i in. obiekty infrastruktury transportowej.

Na poprawę sytuacji w tym zakresie ma wpłynąć realizacja programu „Modernizacja systemu transportowego do 2010 r.”, na który przeznaczono znaczne środki finansowe z budżetu FR.

W 2007 r. planuje się przeznaczyć z budżetu federalnego na budowę dróg 192 mld Rbl (ca 7,4 mld USD). W 2008 r. środki mają być zwiększone o dalsze 50% .

Zasygnalizowane w powyższym materiale ogromne potrzeby w rosyjskim sektorze budownictwa i kierunki jego rozwoju stwarzają potencjalnie znaczne możliwości m.in dla polskich firm w zakresie usług budowlanych oraz dostaw materiałów budowlanych i wykończeniowych.

Opr: Ewa Fischer, I Sekretarz

ROSYJSKI RYNEK MEBLI. POZYCJA POLSKICH EKSPORTERÓW NA TYM RYNKU.

1. Rosyjski rynek mebli

Wielkość rynku mebli (wraz z komponentami dla przemysłu meblarskiego) oceniana jest w Rosji na ponad 2 mld USD. Rynek ten odnotowywał w ostatnich latach wysoką dynamikę rozwoju. Około połowy sprzedaży na rynku przypada na produkcję krajową realizowaną przez ok. 3 tysiące firm.

W ostatnich latach największy udział w rynku mebli domowych posiadały meble skrzyniowe do pokoi i przedpokoi (w tym segmencie obserwowany był proces przechodzenia do systemów zabudowy wnęk). Drugie miejsce na danym rynku zajmowały tzw. meble miękkie, natomiast trzecie – meble kuchenne. Wysokie tempo, z tendencją do dalszego wzrostu, dotyczy również sprzedaży łóżek drewnianych do sypialni oraz mebli stanowiących wyposażenie domowych gabinetów. Ponadto, wzrasta w Rosji zapotrzebowanie na meble biurowe.

W ostatnich latach udział importu w rosyjskim rynku mebli szybko wzrastał. Aktualnie jego udział szacuje się na ok. 50%.

Przedsiębiorcy, w tym z Niemiec, Włoch i Szwajcarii inwestują m.in. w produkcję płyt drewnianych i materiałów wykończeniowych. W związku z tym deficyt w danym segmencie rynku będzie najprawdopodobniej w znacznym stopniu likwidowany przez firmy zachodnie, które wprowadzają na rynek nowe technologie i urządzenia zwiększające jakość produkcji. Zachodnie przedsiębiorstwa planują również aktywizację działalności w zakresie bezpośredniego uruchamiania w Rosji produkcji mebli. Już obecnie w rosyjskim przemyśle meblowym funkcjonuje wiele wspólnych przedsiębiorstw, w tym z udziałem inwestorów z Austrii, Niemiec, Francji, Szwecji i innych. Znaczące plany w zakresie tworzenia przedsiębiorstw w FR posiadają również Hiszpanie.

Przedsiębiorstwa produkujące na rynku rosyjskim w znaczącym zakresie korzystają z importu elementów kompletujących, takich jak: elementy licowe, oparcia meblowe, elementy dekoracyjne, elementy fornirowane, nadające produkowanym meblom wygląd i wartości użytkowe nie odbiegające od analogów importowanych.

Ponadto, produkcja krajowa w dużym stopniu bazuje na importowanych materiałach do produkcji mebli (płyty MDF, płyty laminowane, fornir, tkaniny obiciowe, folia na bazie papieru do laminowania płyt, kleje wykończeniowe, lakiery, tworzywa sztuczne).

2. Rosyjski import mebli

W ostatnich latach wzrasta rosyjski import mebli – w 2003 r. 373,0 mln USD, w 2004 r. 554,2 mln USD (wzrost o 48,6%), w 2005 r. 678,5 mln USD (wzrost o 22,4%), w 2006 r. 940,3 mln USD (wzrost o 38,6%). Wiodącym dostawcami mebli na rynek rosyjski niezmiennie pozostają Włochy (w 2006 r. ponad 25% wartości importu FR). Na drugą pozycję wysunęły się Chiny, które z roku na rok zwiększają swój udział w rosyjskim imporcie – z 5,6% w 2003 r. do 14,2% w 2006 r. Trzecie miejsce w dostawach zajmują eksporterzy z Niemiec, którzy nieco stracili pozycje na rzecz dostawców z Chin (w 2003 r. eksport Niemiec stanowił 11,1% importu FR, natomiast w 2006 r. onizył się do 9,4%).

Polska należy do czołowych eksporterów mebli na rynek rosyjski. Polski eksport mebli do Rosji ma również tendencję wzrostową – w 2003 r. 31,1 mln USD, w 2004 r. 50,2 mln USD (wzrost o 61,2%), w 2005 r. 64,0 mln USD (wzrost o 27,5%), w 2006 r. 87,1 mln USD (wzrost o 36,2%).

Dostawy z Polski plasują się w latach 2005 – 2005 na czwartej pozycji w imporcie FR z 9,3% udziałem (w latach 2003 – 2004 eksport RP zajmował trzecie miejsce).

Największe pozycje polskiego eksportu do Rosji w branży meblarskiej:

1. **Meble drewniane w rodzaju stosowanych w pokojach stołowych i salonach (o wartości do 1,8 EUR za 1 kg).** Wartość eksportu w 2006 r. 10,6 mln USD (wzrost o 14% w stosunku do 2005 r.). Polska zajmuje pierwsze miejsce w dostawach do Rosji – 34,3% importu FR w danej pozycji (70,4% łącznych dostaw z UE do FR). Na

kolejnych miejscach plasują się dostawy z Ukrainy (30,8% importu FR), Chin (15,9%), Niemiec (6,7%) i Litwy (2,4%).

2. **Części mebli drewnianych** – 10,3 mln USD (wzrost o 23,3%). Polska zajmuje drugie miejsce w dostawach do Rosji – 21,6% importu FR (23,7% dostaw z UE do FR). Liderem eksportu są Włochy (41,1% importu FR), a za dostawcami z RP plasują się Szwecja (8%), Niemcy (4,2%) i Chiny (3%).
3. **Meble drewniane w rodzaju stosowanych w pokojach stołowych i salonach (pozostałe)** – 7,2 mln USD (wzrost o 53,2%). Polska zajmuje trzecie miejsce w dostawach do Rosji – 5,6% importu FR (8,2% dostaw z UE do FR). Wiodące pozycje zajmują eksporterzy z Włoch (44,9% importu FR) i Chin (17,1%), a za dostawcami z Polski plasują się Niemcy (4,6%) i Malezja (4,4%).
4. **Meble do siedzenia, rozkładane** – 6,2 mln USD (wzrost o 53%). Polska zajmuje pierwsze miejsce w dostawach do Rosji – 35,8% udział w imporcie FR (52,3% dostaw z UE do FR). Na kolejnych miejscach plasują się dostawy z Finlandii (12,5% importu FR), Chin (12,1%), Włoch (11,3%) i Ukrainy (6,1%).
5. **Części do foteli (w rodzaju stosowanych w lotnictwie)** – 5,8 mln USD (wzrost o 53%). Polska zajmuje drugie miejsce w dostawach do Rosji – 12,9% importu FR (34% dostaw z UE do FR). Liderem eksportu jest Republika Korea (17,6% importu FR), a za dostawcami z RP plasują się Niemcy (11,5%), UE – bez wyszczególnienia kraju w dokumentach celnych (11%), Rumunia (9,7%).
6. **Meble metalowe (pozostałe)** – 4,9 mln USD (wzrost o 47,6%). Polska zajmuje czwarte miejsce w dostawach do Rosji – 7,1% importu FR (11,6% dostaw z UE do FR). Wiodące pozycje zajmują eksporterzy z Chin (20,2% importu FR), Włoch (14,9%) i Niemiec (14,7%), a za dostawcami z Polski plasuje się Wielka Brytania (4,4%).
7. **Części mebli metalowych** – 4,7 mln USD (wzrost o 34%). Polska zajmuje pierwsze miejsce w dostawach do Rosji – 15,8% importu FR (25% dostaw z UE do FR). Na

kolejnych miejscach plasują się dostawy z Chin (14,7% importu FR), Włoch (12%), Turcji (11,8%) i Niemiec (11,7%).

8. **Meble drewniane pozostałe (o wyższej wartości)** – 3,7 mln USD (wzrost o 38,5%). Polska zajmuje drugie miejsce w dostawach do Rosji – 13,8% importu FR (20,4% dostaw z UE do FR). Liderem eksportu są Włochy (24,2% importu FR), a za dostawcami z Polski plasują się Niemcy (12,2%), Chiny (9,6%) i Ukraina (8%).
9. **Krzesła obrotowe, miękkie** – 3,5 mln USD (wzrost o 29,5%). Polska zajmuje piąte miejsce w dostawach do Rosji – 7,8% importu FR (25% dostaw z UE do FR). Wiodące pozycje zajmują eksporterzy z Ukrainy (44% importu FR), Chin (12,4%), Niemiec (8,2%) i Włoch (8%).
10. **Meble drewniane typu sypialni (o wartości do 1,8 EUR za 1 kg)** – 3,4 mln USD (2,4 – krotny wzrost eksportu). Polska zajmuje pierwsze miejsce w dostawach do Rosji – 28,7% importu FR (48,2% dostaw z UE do FR). Na kolejnych miejscach plasują się dostawy z Chin (25,5% importu FR), Słowacji (11,3%), Ukrainy (9,8%) i Szwecji (8,9%).
11. **Meble drewniane typu sypialni (pozostałe)** – 3,0 mln USD (wzrost o 62,5%). Polska zajmuje piąte miejsce w dostawach do Rosji – 4,3% importu FR (5,9% dostaw z UE do FR). Wiodące pozycje zajmują eksporterzy z Włoch (50,6% importu FR), Chin (15,9%), Niemiec (6,9%) i Rumunii (5,2%).
12. **Meble do siedzenia z drewnianą obudową (z obiciem)** – 2,6 mln USD (wzrost o 52,4%). Polska zajmuje drugie miejsce w dostawach do Rosji – 5,7% importu FR (9% dostaw z UE do FR). Wiodące pozycje zajmują eksporterzy z Włoch (38,8% importu FR) i Chin (19,8%), a za dostawcami z RP plasują się USA (3,5%) i Finlandia (3,5%).
13. **Meble drewniane pozostałe (o wartości do 1,8 EUR za 1 kg)** – 2,1 mln USD (2 – krotny wzrost eksportu). Polska zajmuje pierwsze miejsce w dostawach do Rosji – 26,6% importu FR (35,5% dostaw z UE do FR). Na kolejnych miejscach plasują się dostawy z Chin (12,6% importu FR), Litwy (10,6%), Szwecji (8,1%) i Czech (8%).

14. **Meble do siedzenia z metalową obudową, miękkie** – 2,1 mln USD (wzrost o 13%). Polska zajmuje piąte miejsce w dostawach do Rosji – 5% importu FR (11,3% dostaw z UE do FR). Wiodące pozycje zajmują eksporterzy z Włoch (24,1% importu FR), Ukrainy (24%), Chin (21%) i Niemiec (6,5%).
15. **Meble medyczne i ich części** – 1,6 mln USD (wzrost o 39,8%). Polska zajmuje dziewiąte miejsce w dostawach do Rosji – 4,7% importu FR (7,2% dostaw z UE do FR). Wiodące pozycje zajmują eksporterzy z Finlandii (20,5% importu FR), Niemiec (13,5%), Włoch (11,7%), USA (8,6%), Turcji (7,8%), Wielkiej Brytanii (5,8%), Republiki Korea (5,4%) i Tajwanu (5,2%).
16. **Meble do siedzenia z drewna (bez obicia)** – 1,3 mln USD (wzrost o 78,6%). Polska zajmuje czwarte miejsce w dostawach do Rosji – 11% importu FR (30,1% dostaw z UE do FR). Wiodące pozycje zajmują eksporterzy z Malezji (23,4% importu FR), Włoch (16,5%) i Chin (12,6%), a za dostawcami z Polski plasuje się Ukraina (8,6%).
17. **Meble sklepowe drewniane** – 1,2 mln USD (wzrost o 21%). Polska zajmuje piąte miejsce w dostawach do Rosji – 5,7% importu FR (7% dostaw z UE do FR). Wiodące pozycje zajmują eksporterzy z Niemiec (25,1% importu FR), Turcji (14,5%), Włoch (11,2%) i Hiszpanii (9%).
18. **Stoły drewniane (biurka)** – 1,2 mln USD (wzrost o 37,8%). Polska zajmuje czwarte miejsce w dostawach do Rosji – 6,8% importu FR (9,1% dostaw z UE do FR). Wiodące pozycje zajmują eksporterzy z Włoch (27,1% importu FR), Austrii (21,8%) i Chin (17,2%), a za dostawcami z Polski plasują się Niemcy (6,5%).
19. **Szafy metalowe z drzwiami** – 1,0 mln USD (wzrost o 66,8%). Polska zajmuje pierwsze miejsce w dostawach do Rosji – 29,6% importu FR (35,4% dostaw z UE do FR). Na kolejnych miejscach plasują się eksporterzy z Francji (20,5% importu FR), Niemiec (8,3%), Wielkiej Brytanii (6,9%) i Japonii (4,7%).

Wartość pozostałych pozycji polskiego eksportu do Rosji w 2006 roku nie przekraczała 1 mln USD.

Powyższe dane wskazują, że wiodące pozycje w rosyjskim imporcie mebli zajmują polskie dostawy m.in. tańszych wyrobów drewnianych. Barięą w tym względie jest polityka celna Rosji, ukierunkowana na ograniczenie importu mebli gotowych, w tym szczególnie tańszych i cięższych wyrobów z drewna – cła importowe na meble kształtują się w FR na poziomie 20%, ale nie mniej niż od 0,5 do 1,4 EUR za 1 kg.

W załączeniu dane statystyki celnej FR dotyczące rosyjskiego importu mebli, w tym największych pozycji polskiego eksportu na tle dostaw z innych krajów (**uwaga:** przytoczone dane nie obejmują eksportu z Białorusi, która jest również liczącym się dostawcą niektórych rodzajów mebli na rynek rosyjski).

3. Polskie inwestycje w branży meblarskiej w Rosji

Z uwagi na konkurencję produkcji w Rosji oraz w.wym. politykę celną FR, obecność zagranicznych firm na rynku meblarskim Rosji jest w coraz większym stopniu determinowana inwestycjami w produkcję na terytorium FR.

Polskie przedsiębiorstwa, podobnie jak i inne firmy zachodnie, aktywizują swoją działalność na rynku rosyjskim. Dotyczy to przykładowo uruchomionego przez GRAJEWO dużego zakładu produkcji płyt wiórowych w rejonie Wielkiego Nowgorodu, fabryki mebli FORTE we Włodzimierzu, czy też planów inwestycyjnych innych polskich firm, w tym w rejonie Tweru. Docelowe plany inwestycyjne w.wym. polskich przedsiębiorstw oceniane są nawet na kilkaset mln USD.

Dotychczas (według stanu na koniec 2006 r.) polskie inwestycje w przetwórstwo drewna i produkcję wyrobów z drewna wyniosły w Rosji ok. 120 mln USD, co stanowi ponad 40% łącznej wartości polskich inwestycji w FR (57,3% polskich inwestycji w sektorze przetwórczym).

4. Kierunki i możliwości wzrostu eksportu i aktywizacji współpracy w branży meblarskiej na rynku rosyjskim

Uwzględniając przytoczone powyżej tendencje na rynku meblowym Rosji oraz zakres działań firm zagranicznych w danej dziedzinie, można wymienić następujące podstawowe perspektywiczne kierunki i formy działalności polskich przedsiębiorstw w Rosji:

- a) **w zakresie eksportu**, potencjalne możliwości zwiększania polskiego eksportu na rynek rosyjski dotyczą w szczególności mebli kuchennych, sypialnych i biurowych oraz systemów zabudowy wnęk, a także dostaw artykułów i elementów do produkcji i wykańczania wyrobów meblarskich. Zdecydowanie mniejsze możliwości zbytu obejmują tak zwane meble miękkie z uwagi na konkurencyjność oferty producentów w Rosji;
- b) **w zakresie inwestycji** perspektywicznymi dziedzinami działalności jest uruchamianie zarówno produkcji mebli (w tym w oparciu o miejscowe surowce), jak i części, komponentów i elementów wykończeniowych dla przemysłu meblarskiego, które następnie mogłyby być wykorzystywane również przez polskich eksporterów i producentów mebli na rynku rosyjskim. Uruchamianie produkcji należałoby połączyć z tworzeniem własnych bądź wspólnych z rosyjskimi partnerami, centrów logistycznych w celu optymalizacji i rozszerzenia sieci i kanałów dystrybucji towarów.

W strategii działalności polskich firm meblowych na rynku rosyjskim (zarówno w zakresie eksportu, jak i współpracy produkcyjno – inwestycyjnej) należałoby przewidzieć szersze bezpośrednie współdziałanie w regionach Rosji. Pozwoliłoby to między innymi:

- pozyskać dostęp do surowca, szczególnie drzewnego (takie możliwości istnieją m.in. w Obwodzie Smoleńskim, Obwodzie Twerskim, rejonach Wielkiego Nowgorodu), gdzie dodatkowo projekty w zakresie głębokiego przetwórstwa drewna mogą uzyskać wsparcie ze strony władz regionalnych),
- uzyskać korzystne warunki inwestycyjne, w tym w zakresie przydziału działki, pomocy władz przy załatwianiu formalności związanych z organizacją i uruchamianiem produkcji, ulg podatkowych w części pozostającej w kompetencji władz regionalnych – część podatku od osób prawnych, podatek od majątku organizacji, podatek od ziemi;
- rozszerzyć sieć dystrybucji polskich towarów.

Rosyjski import mebli w latach 2003-2006

2006 r.

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)	Tempo(%)
1	ITALY	237 700 369	25,3	129,2
2	CHINA	133 524 969	14,2	171,5
3	GERMANY	88 545 706	9,4	126,3
4	POLAND	87 120 691	9,3	136,2
5	UKRAINE	59 927 888	6,4	126,4
	OTHER	333 438 360	35,5	141,8
	TOTAL	940 257 983	100,0	138,6

2005 r.

	Państwo	Wartość (USD)	Udział(%)	Tempo(%)
1	ITALY	184 046 284	27,1	109,0
2	CHINA	77 839 940	11,5	175,9
3	GERMANY	70 127 725	10,3	117,5
4	POLAND	63 962 928	9,4	127,5
5	UKRAINE	47 422 132	7,0	120,2
	OTHER	235 135 139	34,7	122,6
	TOTAL	678 534 148	100,0	122,4

2004 r.

	Państwo	Wartość (USD)	Udział(%)	Tempo(%)
1	ITALY	168 887 143	30,5	142,5
2	GERMANY	59 660 099	10,8	144,0
3	POLAND	50 162 059	9,1	161,2
4	CHINA	44 262 760	8,0	212,4
5	UKRAINE	39 438 485	7,1	132,7
	OTHER	191 789 357	34,6	145,9
	TOTAL	554 199 903	100,0	148,6

2003 r.

	Państwo	Wartość (USD)	Udział(%)
1	ITALY	118 505 741	31,8
2	GERMANY	41 419 448	11,1
3	POLAND	31 110 092	8,3
4	UKRAINE	29 720 498	8,0
5	CHINA	20 836 216	5,6
	OTHER	131 421 435	35,2
	TOTAL	373 013 430	100,0

Największe pozycje polskiego eksportu mebli do Rosji w latach 2005-2006 (na tle innych dostawców)

9403601001

Meble drewniane w rodzaju stosowanych w pokojach stołowych i salonach o wartości do 1,8 EUR za 1 kg

2006 r.

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	POLAND	10 603 654	34,3
2	UKRAINE	9 505 729	30,8
3	CHINA	4 909 684	15,9
4	GERMANY	2 070 147	6,7

2005 r.

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	UKRAINE	9 932 879	36
2	POLAND	9 304 229	33,8
3	CHINA	3 247 829	11,8
4	GERMANY	1 614 843	5,9

5	LITHUANIA	728 896	2,4
	OTHER	3 061 779	9,9
	TOTAL	30 879 889	100

5	ITALY	655 357	2,4
6	OTHER	2 803 248	10,2
7	TOTAL	27 558 385	100

9403903000

Części mebli drewnianych

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	ITALY	19 626 457	41,1
2	POLAND	10 307 044	21,6
3	SWEDEN	3 824 755	8
4	GERMANY	2 003 382	4,2
5	CHINA	1 416 710	3
	OTHER	10 520 357	22,1
	TOTAL	47 698 705	100

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	ITALY	13 749 888	40,2
2	POLAND	8 358 684	24,4
3	SWEDEN	2 773 242	8,1
4	GERMANY	1 997 573	5,8
5	SLOVAKIA	1 104 372	3,2
	OTHER	6 260 496	18,3
	TOTAL	34 244 255	100

9403601009

Meble drewniane w rodzaju stosowanych w pokojach stołowych i salonach (pozostałe)

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	ITALY	57 400 002	44,9
2	CHINA	21 856 849	17,1
3	POLAND	7 218 605	5,6
4	GERMANY	5 833 154	4,6
5	MALAYSIA	5 684 251	4,4
	OTHER	29 853 296	23,4
	TOTAL	127 846 157	100

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	ITALY	45 996 326	46,7
2	CHINA	13 146 481	13,3
3	SPAIN	6 958 422	7,1
4	POLAND	4 712 811	4,8
5	GERMANY	4 671 469	4,7
	OTHER	23 070 684	23,4
	TOTAL	98 556 193	100

9401400000

Meble do siedzenia rozkładane

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	POLAND	6 217 829	35,8
2	FINLAND	2 175 495	12,5
3	CHINA	2 101 099	12,1
4	ITALY	1 954 710	11,3
5	UKRAINE	1 050 731	6,1
	OTHER	3 861 947	22,2
	TOTAL	17 361 811	100

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	POLAND	4 067 590	29
2	ITALY	1 955 995	14
3	BULGARIA	1 790 497	12,8
4	FINLAND	1 105 557	7,9
5	UKRAINE	1 021 374	7,3
	OTHER	4 064 713	29
	TOTAL	14 005 726	100

9401908009

Części do foteli (w rodzaju stosowanych w lotnictwie)

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
	REPUBLIC OF		
1	KOREA	7 838 316	17,6
2	POLAND	5 759 747	12,9

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	POLAND	3 761 331	18,2
2	REPUBLIC OF	3 409 693	16,5

3	GERMANY	5 111 628	11,5
4	EUROPEAN UNION	4 909 982	11
5	ROMANIA	4 335 082	9,7
	OTHER	16 529 430	37,2
	TOTAL	44 484 185	100

	KOREA		
3	ESTONIA	3 011 163	14,6
4	ROMANIA	1 991 087	9,7
5	UKRAINE	1 944 661	9,4
	OTHER	6 513 339	31,6
	TOTAL	20 631 274	100

9403209900

Meble metalowe pozostałe

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	CHINA	13 841 822	20,2
2	ITALY	10 156 546	14,9
3	GERMANY	10 027 196	14,7
4	POLAND	4 861 798	7,1
5	GREAT BRITAIN	3 041 604	4,4
	OTHER	26 429 280	38,7
	TOTAL	68 358 246	100

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	CHINA	9 452 297	19,3
2	ITALY	9 400 428	19,2
3	GERMANY	8 647 641	17,7
4	POLAND	3 294 775	6,7
5	TURKEY	2 279 584	4,7
	OTHER	15 817 675	32,4
	TOTAL	48 892 400	100

9403901000

Części mebli metalowych

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	POLAND	4 696 088	15,8
2	CHINA	4 364 797	14,7
3	ITALY	3 569 002	12
4	TURKEY	3 506 960	11,8
5	GERMANY	3 490 997	11,7
	OTHER	10 104 047	34
	TOTAL	29 731 891	100

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	POLAND	3 504 007	18,4
2	TURKEY	3 178 899	16,7
3	ITALY	2 115 523	11,1
4	CHINA	1 996 650	10,5
5	SWEDEN	1 627 266	8,6
	OTHER	6 588 351	34,7
	TOTAL	19 010 696	100

9403609009

Meble drewniane pozostałe (o innej wartości)

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	ITALY	6 461 580	24,2
2	POLAND	3 678 676	13,8
3	GERMANY	3 248 086	12,2
4	CHINA	2 554 856	9,6
5	UKRAINE	2 145 279	8
	OTHER	8 617 390	32,3
	TOTAL	26 705 867	100

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	ITALY	4 706 274	26,9
2	POLAND	2 656 771	15,2
3	GERMANY	1 877 342	10,7
4	SPAIN	1 469 476	8,4
5	UKRAINE	1 426 011	8,2
	OTHER	5 354 164	30,6
	TOTAL	17 490 038	100

9401301000

Krzesła obrotowe, miękkie

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	UKRAINE	19 490 210	44
2	CHINA	5 474 255	12,4
3	GERMANY	3 649 553	8,2

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	UKRAINE	13 637 717	44,4
2	CHINA	3 464 681	11,3
3	ITALY	2 693 293	8,8

4	ITALY	3 520 753	8
5	POLAND	3 469 100	7,8
	OTHER	8 654 380	19,6
	TOTAL	44 258 251	100

4	POLAND	2 677 877	8,7
5	GERMANY	2 240 484	7,3
	OTHER	6 018 601	19,6
	TOTAL	30 732 653	100

940350001

Meble drewniane typu sypialni (o wartości do 1,8 EUR za 1 kg)

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	POLAND	3 372 891	28,7
2	CHINA	3 000 757	25,5
3	SLOVAKIA	1 332 181	11,3
4	UKRAINE	1 147 384	9,8
5	SWEDEN	1 042 528	8,9
	OTHER	1 851 887	15,8
	TOTAL	11 747 628	100

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	CHINA	1 610 620	21,8
2	POLAND	1 422 733	19,2
3	SLOVAKIA	1 137 499	15,4
4	UKRAINE	919 980	12,4
5	SWEDEN	888 895	12
	OTHER	1 419 277	19,2
	TOTAL	7 399 004	100

940350009

Meble drewniane typu sypialni, pozostałe

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	ITALY	34 668 533	50,6
2	CHINA	10 909 544	15,9
3	GERMANY	4 699 553	6,9
4	ROMANIA	3 569 088	5,2
5	POLAND	2 950 673	4,3
6	SPAIN	2 331 339	3,4
7	FRANCE	1 299 164	1,9
8	TURKEY	1 085 190	1,6
9	SLOVENIA	921 996	1,3
10	MALAYSIA	852 630	1,2
	OTHER	5 246 171	7,7
	TOTAL	68 533 881	100

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	ITALY	24 642 882	48,3
2	CHINA	7 349 900	14,4
3	ROMANIA	3 422 766	6,7
4	GERMANY	3 345 418	6,6
5	SPAIN	2 972 049	5,8
6	POLAND	1 815 302	3,6
7	SLOVENIA	1 447 898	2,8
8	FRANCE	1 008 607	2
9	SWEDEN	856 491	1,7
10	TURKEY	853 524	1,7
	OTHER	3 264 041	6,4
	TOTAL	50 978 878	100

940161000

Meble do siedzenia z drewnianą obudową (z obiciem)

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	ITALY	18 027 180	38,8
2	CHINA	9 176 024	19,8
3	POLAND	2 625 708	5,7
4	USA	1 610 601	3,5
5	FINLAND	1 607 924	3,5
	OTHER	13 412 105	28,9
	TOTAL	46 459 542	100

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	ITALY	14 149 207	42,5
2	CHINA	5 490 724	16,5
3	POLAND	1 722 699	5,2
4	SPAIN	1 584 608	4,8
5	GERMANY	1 304 021	3,9
	OTHER	9 020 385	27,1
	TOTAL	33 271 644	100

9403609001

Meble drewniane pozostałe (o wartości do 1,8 EUR za 1 kg)

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	POLAND	2 148 600	26,6
2	CHINA	1 017 210	12,6
3	LITHUANIA	851 929	10,6
4	SWEDEN	656 158	8,1
5	CZECHIA	641 819	8
	OTHER	2 750 647	34,1
	TOTAL	8 066 363	100

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	POLAND	1 078 119	23
2	UKRAINE	565 995	12,1
3	ITALY	547 891	11,7
4	LITHUANIA	495 708	10,6
5	CHINA	489 704	10,5
	OTHER	1 503 963	32,1
	TOTAL	4 681 380	100

9401710000**Mebłe do siedzenia z metalową obudową, miękkie**

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	ITALY	10 207 939	24,1
2	UKRAINE	10 180 713	24
3	CHINA	8 906 737	21
4	GERMANY	2 772 428	6,5
5	POLAND	2 117 834	5
	OTHER	8 152 628	19,3
	TOTAL	42 338 279	100

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	UKRAINE	8 207 485	25,5
2	ITALY	7 969 075	24,7
3	CHINA	5 380 617	16,7
4	GERMANY	1 996 630	6,2
5	POLAND	1 875 335	5,8
	OTHER	6 799 863	21,1
	TOTAL	32 229 005	100

9402900000**Mebłe medyczne i ich części**

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	FINLAND	6 894 312	20,5
2	GERMANY	4 552 622	13,5
3	ITALY	3 955 480	11,7
4	USA	2 881 745	8,6
5	TURKEY	2 641 200	7,8
6	GREAT BRITAIN	1 946 517	5,8
7	REPUBLIC OF KOREA	1 815 019	5,4
8	TAIWAN	1 750 360	5,2
9	POLAND	1 571 066	4,7
10	JAPAN	847 365	2,5
	OTHER	4 822 377	14,3
	TOTAL	33 678 063	100

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	GERMANY	10 374 615	38,5
2	FINLAND	5 495 437	20,4
3	ITALY	3 216 967	11,9
4	JAPAN	1 697 977	6,3
5	POLAND	1 123 908	4,2
6	REPUBLIC OF KOREA	852 762	3,2
7	USA	738 292	2,7
8	HUNGARY	564 736	2,1
9	GREAT BRITAIN	481 068	1,8
10	TURKEY	421 812	1,6
	OTHER	1 998 918	7,4
	TOTAL	26 966 492	100

9401690000**Mebłe do siedzenia z drewna, bez obicia**

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
--	---------	---------------	------------

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
--	---------	---------------	------------

1	MALAYSIA	2 749 826	23,4
2	ITALY	1 939 053	16,5
3	CHINA	1 477 967	12,6
4	POLAND	1 290 693	11
5	UKRAINE	1 008 281	8,6
	OTHER	3 283 079	27,9
	TOTAL	11 748 899	100

1	MALAYSIA	1 849 724	23,3
2	CHINA	1 148 711	14,5
3	ITALY	1 019 444	12,9
4	UKRAINE	813 535	10,3
5	POLAND	722 579	9,1
	OTHER	2 374 074	29,9
	TOTAL	7 928 067	100

9403603000**Meble sklepowe drewniane**

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	GERMANY	5 511 243	25,1
2	TURKEY	3 180 683	14,5
3	ITALY	2 465 095	11,2
4	SPAIN	1 985 477	9
5	POLAND	1 241 890	5,7
	OTHER	7 570 420	34,5
	TOTAL	21 954 808	100

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	GERMANY	2 659 438	21,9
2	SPAIN	1 728 526	14,3
3	TURKEY	1 661 116	13,7
4	ITALY	1 580 473	13
5	POLAND	1 026 642	8,5
	OTHER	3 462 945	28,6
	TOTAL	12 119 140	100

9403301100**Stoły drewniane (biurka)**

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	ITALY	4 624 037	27,1
2	AUSTRIA	3 722 188	21,8
3	CHINA	2 933 822	17,2
4	POLAND	1 151 133	6,8
5	GERMANY	1 110 675	6,5
	OTHER	3 507 907	20,6
	TOTAL	17 049 762	100

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	ITALY	3 919 978	29,7
2	AUSTRIA	2 650 634	20,1
3	CHINA	1 765 797	13,4
4	GERMANY	901 769	6,8
5	POLAND	835 330	6,3
	OTHER	3 117 136	23,6
	TOTAL	13 190 644	100

9403109100**Szafy metalowe z drzwiami**

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	POLAND	1 011 972	29,6
2	FRANCE	701 336	20,5
3	GERMANY	283 009	8,3
4	GREAT BRITAIN	234 636	6,9
5	JAPAN	160 865	4,7
	OTHER	1 022 970	30
	TOTAL	3 414 788	100

	Państwo	Wartość (USD)	Udział (%)
1	ITALY	820 317	21,3
2	POLAND	606 635	15,7
3	FRANCE	559 651	14,5
4	GERMANY	332 780	8,6
5	IRELAND	253 287	6,6
	OTHER	1 283 385	33,3
	TOTAL	3 856 055	100

Opr.: Aleksander Milota, I Radca

**NAJWIĘKSZE WYSTAWY MIĘDZYNARODOWE W MOSKWIE W
MAJU 2007 R.**

1.	10-12.05	Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa „Nieruchomości za granicą” http://www.crocus-expo.ru
2.	13-16.05	Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa „AUTOMECHANIKA MOSKWA-2007” http://www.crocus-expo.ru
3.	14-18.05	XIX Międzynarodowa Wystawa Sytemów Łączności, Środków Telekomunikacji, Komputerów i Technik Organizacji Łączności „ŁĄCZNOŚĆ-EKSPOKOMM-2007” http://www.expocentr.ru
4.	14-18.05	Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Technologii Elektronicznej „E-Finance Russia 2007. Elektroniczne Zarządzanie Finansami” http://www.expocentr.ru
5.	14-18.05	Międzynarodowa Wystawa „Nowe Technologie w Telewizji i Radiofonii” ТВЧ Росја – 2007 http://www.expocentr.ru
6.	15-17.05	V Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa "Antikor. Serwis Galwaniczny - 2007", http://www.vvcentr.ru
7.	15-18.05	XVII Międzynarodowa Wystawa-Konkurs „Ogólnorosyjska marka (III tysiąclecie). Znak jakości XXI wieku” http://www.vvcentr.ru
8.	15-19.05	XV Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa-Targi Mebli Biurowych i Akcesorii EuroExpoMeble http://www.crocus-expo.ru
9.	15-19.05	VI Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Komponentów,

		Dodatków i Materiałów do Produkcji Mebli INTERKOMPLIEKT/INTERZUM http://www.crocus-expo.ru
10.	16-19.05	III Międzynarodowa Wystawa „ Winda-Ekspo-Rosja-2007 ” http://www.vvcentr.ru
11.	16-22.05	Międzynarodowe Moskiewskie Targi Metali, Kamieni Szlachetnych, Półszlachetnych, Wyrobów Jubilerskich, Zegarków, Bizuterii. Narzędzia do Produkcji Wyrobów Jubilerskich. „Jubiler-2007” http://www.exposokol.ru
12.	17-20.05	IV Międzynarodowa Moskiewska Wystawa SALON SAMOCHODÓW TERENOWYCH http://www.crocus-expo.ru
13.	18-20.05	XIV Międzynarodowa Wystawa Futer i Wyrobów Futrzanych „Futra i ich obróbka-2007” http://www.expocentr.ru
14.	21-23.05	V Międzynarodowe Forum Przemysłu Mięsnego http://www.crocus-expo.ru
15.	22-25.05	III Międzynarodowe Targi „ Twój biznes-2007 ”, w ramach forum „Dni małego i średniego biznesu w Rosji-2007” http://www.vvcentre.ru
18.	28-31.05	Międzynarodowa Wystawa Maszyn, Wyposażenia, Technologii dla Metalurgii, Transportu Przesyłowego. Międzynarodowa Wystawa Aluminium, Metali Kolorowych, Materiałów i Technologii Produkcji. METALURGIA-LITMASZ-2007. RURY ROSJA-2007, ALUMINIUM/KOLOROWE METALE-2007. http://www.expocentr.ru
19.	28-31.05	Międzynarodowa Wystawa Materiałów i Technologii do Produkcji i Obróbki Drutów, Kabli i Wyrobów Metalowych „DRUTY ROSJA-2007” http://www.expocentr.ru
20.	28-31.05	XI Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Techniki Sanitarnej, Ociepleń, Klimatyzacji i Wyposażenia Inżynierskiego

		„Technika Sanitarna. Ocieplenia. Klimatyzacja-2007” http://www.expocentr.ru
21.	28.05-1.06	Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa „Współczesne Technologie Obróbki Materiałów, Inteligentne Systemy Maszynowe, Wyposażenie, Aparatura, Instrumenty” TECHNOFORUM - 2007 http://www.expocentr.ru
22.	28.05-1.06	IV Międzynarodowa Wystawa „Technologie Innowacyjne, Maszyny i Wyposażenie do Wyrębu i Obróbki Drewna” – LASPROMBIZNES-2007 www.expocentr.ru
23.	29-31.05	V Międzynarodowa Wystawa i Konferencja Ekspertów Rosyjskiego Rynku Energetycznego „ ELEKTROENERGETYKA ROSJI-2007 ” http://www.expocentr.ru
24.	29-31.05	Międzynarodowa Wystawa „TECHTEXTIL ROSJA 2007” http://www.crocus-expo.ru
25.	29.05-1.06	VIII Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Odzieży i Butów Ochronnych, Środków Indywidualnej Ochrony, Systemów Ostrzegania i Sygnalizacji, Wyposażenia Krawieckiego i Tekstyliów Technicznych „Tielogriemka’2007” http://www.exposokol.ru
26.	29.05-1.06	Specjalistyczna Wystawa Przemysłowa w ramach Rosyjskiego Forum Przemysłowego „Technologie przemysłowe dla Rosji” GEOMINEX/GEOLOGIA. PRZEMYSŁ KOPALNIANY http://www.crocus-expo.ru
27.	29.05-1.06	Specjalistyczna Wystawa Przemysłowa w ramach Rosyjskiego Forum Przemysłowego „Technologie przemysłowe dla Rosji” PETROLEX/PRZEMYSŁ NAFTOWO-GAZOWY http://www.crocus-expo.ru
28.	29.05-1.06	Specjalistyczna Wystawa Przemysłowa w ramach Rosyjskiego

		Forum Przemysłowego „Technologie przemysłowe dla Rosji” ELENEX/ELEKTROENERGETYKA http://www.crocus-expo.ru
29.	29.05-1.06	Specjalistyczna Wystawa Przemysłowa w ramach Rosyjskiego Forum Przemysłowego „Technologie przemysłowe dla Rosji” ECOINEX/EKOLOGIA PRZEDSIĘBIORSTW PRZEMYSŁOWYCH http://www.crocus-expo.ru
30.	29.05-1.06	Specjalistyczna Wystawa Przemysłowa w ramach Rosyjskiego Forum Przemysłowego „Technologie przemysłowe dla Rosji” CHEMINEX/PRZEMYSŁ CHEMICZNY http://www.crocus-expo.ru
31.	29.05-1.06	VII Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Produkcji Maszyn w ramach Rosyjskiego Forum Przemysłowego „Technologie przemysłowe dla Rosji” MASHEX-2007 http://www.crocus-expo.ru
32.	29.05-1.06	V Międzynarodowa Wystawa i Kongres Zarządzania Odpadami i Technologie Ochrony Przyrody BEISTTEK http://www.crocus-expo.ru
33.	29.05-1.06	Międzynarodowa Wystawa (Systemy Przesyłowe Infrastruktury Komunalnej: Diagnostyka, Remont, Eksploatacja) SITIPAJP http://www.crocus-expo.ru
34.	29.05-1.06	V Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa. Komponenty w Budowie Maszyn MASZKOMP’2007 http://www.crocus-expo.ru
35.	29.05-1.06	V Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa. Remont i Rekonstrukcja Maszyn i Wyposażenia RETEKMASZ’2007 http://www.crocus-expo.ru

36.	29.05-1.06	III Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa. Automatyzacja Produkcji, Robotyzacja, Technologie Informatyczne w Przemysle INTECHMASZ-2007 http://www.crocus-expo.ru
37.	29.05-1.06	III Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa. Przyrządy do Pomiarów, Narzędzia i Technologie METRMASZ'2007 http://www.crocus-expo.ru
38.	29.05-1.06	III Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa. Elektrotechnika i Elektronika ELEKMASZ'2007 http://www.crocus-expo.ru
39.	29.05-1.06	III Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Odlewnictwa, Technologii i Wyposażenia do Produkcji Matryc i Obróbki Blachy LITEKSPO'2007 http://www.crocus-expo.ru
40.	29.05-1.06	V Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa. Łożyska dla Wszystkich Gałęzi Przemysłu. ŁOŻYSKA (IMBETEK)'2007 http://www.crocus-expo.ru
41.	29.05-1.06	V Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Urządzeń Dźwigowych i Podnośnikowych WYPOSAŻENIE DŹWIGÓW'2007 http://www.crocus-expo.ru
42.	29.05-1.06	VIII Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Wyposażenia, Technologii i Materiałów Laserowo-Optycznych i Elektronicznych LIC Rosja (Lasery, Optyka, Elektronika)'2007 http://www.crocus-expo.ru

Opr: Ewa Fischer, I Sekretarz

NOWE PRAWO GOSPODARCZE FR

Zmiana wysokości MROT

Prezydent FR Włodzimierz Putin podpisał Ustawę Federalną nr 54-Φ3 z dnia 20 kwietnia 2007 roku ustanawiającą od dnia 1 września 2007 roku wysokość minimalnej płacy pracowniczej (tzw. MROT) w wysokości 2300 rubli.

Nowe zasady wykorzystywania symboliki miejskiej Moskwy

Zgodnie z Rozporządzeniem Rządu Moskwy nr 253-III z dnia 10 kwietnia 2007 roku wprowadzone zostają nowe zasady wykorzystywania przez podmioty gospodarcze symboliki miejskiej miasta Moskwy, tj. flagi, herbu, słowa «*Москва*», nazw rejonów stolicy, a także symoli architektonicznych (Kreml, świątyń, budynków Metra itp.).

Zgoda na wykorzystywanie w/wym. symboli wydawana będzie przez Międzyresortową Komisję przy Rządzie Moskwy **bezpłatnie**, za wyjątkiem dwóch sytuacji:

- 1) jeśli symbolika wykorzystywana będzie na oznaczenie miejsca działalności **fili** przedsiębiorstwa,
- 2) jeśli herb i flaga Moskwy będą wykorzystywane tylko w dni świąteczne.

Dokumenty niezbędne dla uzyskania pozwolenia (określone rozporządzeniem nr 253-III) należy składać w Departamencie Rynku i Usług Konsumpcyjnych Miasta Moskwy. Okres oczekiwania na wydanie zgody wynosi do 60 dni. Pozwolenia na wykorzystywanie symboliki dla celów produkcji (etykiety, opakowania itd.) wydawane będą na okres 5-u lat, zaś w celu użycia w nazwie osoby prawnej na czas nieograniczony. W przypadku akcji promocyjnych i na potrzeby reklamy pozwolenie będzie wydawane na okres prowadzenia działań promocyjnych i reklamowych, lecz nie dłużej niż na 2 lata.

Nowe zasady określania kwot na zatrudnienie obcokrajowców

Wg obecnie obowiązujących przepisów, do dnia 1 maja br. w Moskwie i tzw. „podmoskowiu” przyjmowane są zgłoszenia pracodawców planujących zatrudnienie w 2007 roku obywateli państw obcych. Na podstawie zgłoszeń będą opracowane kwoty na wydanie obcokrajowcom zaproszeń na wjazd do Rosji w celu wykonywania pracy. Forma zgłoszenia opracowana została Postanowieniem Ministra Zdrowia i Rozwoju Socjalnego nr 188 z dnia 23 marca 2007 roku.

Pracodawcy z Moskwy winni zgłaszać się do Komitetu Stosunków Międzyregionalnych i Polityki Narodowościowej Miasta Moskwy (Moskwa, ul. Nowyj Arbat

36/9). W przypadku pracodawców z miast położonych wokół Moskwy uzależnione to jest od liczby obcokrajowców – jeśli pracodawca planuje zatrudnić do 50-ciu pracowników zagranicznych, wniosek winien złożyć w organie miejskim właściwym dla miejsca zatrudnienia obcokrajowców, zaś w przypadku zatrudnienia ponad 50-ciu pracowników zagranicznych, wniosek składa się w Głównym Urzędzie ds. Pracy i Polityki Społecznej Obwodu Moskiewskiego (Moskwa, ul. Obruczewa 46).

Zebrane od pracodawców zgłoszenia przekazywane będą do miejskich urzędów Federalnej Służby Migracyjnej, Inspekcji Pracy i innych zainteresowanych organów władzy miejskiej i federalnej. Na podstawie otrzymanych zgłoszeń, władze regionalne będą określały wysokość kwoty na zatrudnienie w regionie obcokrajowców.

Nowe przepisy taryfowo-celne

W dniu 17 kwietnia 2007 roku ogłoszone zostało postanowienie Rządu FR z dnia 14 kwietnia 2007 roku wprowadzające czasową– na okres 9-u miesięcy od daty oficjalnego ogłoszenia - stawkę importową na papier i karton samoprzylepny (kod *ТН ВЭД 4811490000*) w wysokości 5% od wartości celnej. Dotychczasowa wysokość cła wynosi 15%.

W dniu 17 kwietnia 2007 roku ogłoszone zostało postanowienie Rządu FR z dnia 14 kwietnia 2007 roku wprowadzające czasową– na okres 9-u miesięcy od daty oficjalnego ogłoszenia - stawkę importową na następujące towary (w nawiasie dotychczasowa wysokość cła):

Код ТН ВЭД	Наименование позиции*	Ставка ввозной таможенной пошлины (в процентах от таможенной стоимости либо в евро, либо в долларах США)
2710 11 310 0	----- бензины авиационные	0 (5%)
2710 11 410 0	----- с октановым числом менее 95	0 (5%)
2710 11 450 0	----- с октановым числом 95 или более, но не более 98	0 (5%)
2710 11 490 0	----- с октановым числом 98 или более	0 (5%)
2710 11 510 0	----- с октановым числом менее 98	0 (5%)
2710 11 590 0	----- с октановым числом 98 или более	0 (5%)

Opr: Marek Reszuta, II Sekretarz

WPHI AMBASADY RP W MOSKWIE RADZI:

PRZED NAWIĄZANIEM WSPÓŁPRACY Z PARTNEREM ROSYJSKIM radzimy dokonać wcześniejszego sprawdzenia potencjalnego kontrahenta. Proponujemy zwrócić się do firmy rosyjskiej o dostarczenie:

- kopii zaświadczenia o państwowej rejestracji osoby prawej,
- zaświadczenia z Jednolitego Państwowego Rejestru Osób Prawnych (tzw. «*выписка из ЕГРЮЛ*») - dla porównania danych rejestracyjnych firmy z danymi zawartymi w umowie.

Radzimy w umowie zawrzeć klauzulę nakazującą informowanie o **każdorazowym** wnoszeniu przez podmiot rosyjski zmian do rejestru państwowego.

ABY SPRAWDZIĆ RZECZYWISTY ADRES FIRMY ROSYJSKIEJ (zwracamy uwagę na powszechność podawania przez podmioty rosyjskie tzw. „**adresu prawnego**”¹) proponujemy wysłać do potencjalnego kontrahenta list polecony z opcją powiadomienia nadawcy o dostarczeniu przesyłki do adresata («*письмо с уведомлением о вручении*»).

WARTO JEST ZWRÓCIĆ UWAGĘ NA POSIADANE PRZEZ PARTNERA ROSYJSKIEGO kody *ОКБЭД*². Jeśli okaże się, iż kontrahent rosyjski realizował usługi nie posiadając nadanych mu odpowiednich kodów rodzajów działalności gospodarczej, wg rosyjskiego prawa odpowiedzialność (głównie podatkową) może ponieść **również** jego partner.

PRZED ZATRUDNIENIEM OBYWATELA ROSJI NA STANOWISKU KIEROWNICZYM, radzimy dokonać sprawdzenia czy osoba taka nie jest rejestrowana

---

¹ „**Adres prawny**” to właściwie tylko komplet dokumentów wskazujący adres właściciela pomieszczenia niemieszkalnego, które jest wykorzystywane w charakterze **adresu** siedziby stałego organu wykonawczego Spółki („**adresu**”, nie zaś – „**adresu siedziby**” !). W komplet dokumentów wchodzi – umowa (najmu, dzierżawy) i notarialnie potwierdzona kopia zaświadczenia o prawie własności do danej nieruchomości. W związku z masowym wykorzystywaniem, szczególnie w Moskwie, tych samych adresów do rejestracji dziesiątek różnych firm, organy podatkowe dokonują sprawdzeń adresu w tzw. „czarnym spisie adresów masowej rejestracji”. Stwierdzenie, iż w dokumentacji rejestracyjnej widnieje adres z takiego spisu powoduje praktycznie odmowę rejestracji spółki, a także odmowę założenia rachunku rozliczeniowego w banku.

² Szerzej nt. ОКБЭД patrz - <http://www.polweh.ru/pl-warunki-okwed/indexp.shtml> lub <http://www.polweh.ru/pre/Skrypt.rar>

przez Główny Urząd Spraw Wewnętrznych FR, jako osoba nie mająca prawa do zajmowania funkcji kierowniczych w podmiotach gospodarczych.

Od dnia 1 kwietnia 2007 roku w Rosji funkcjonuje Ogólnofederalny Rejestr Osób Zdyskwalifikowanych (*Общезаедеральный Реестр Дисквалифицированных Лиц ГУВД*), do którego można zwrócić się o opinię, czy kandydat do zatrudnienia na stanowisko kierownicze nie został prawomocnym orzeczeniem sądu pozbawiony prawa zajmowania takiego stanowiska. Koszt uzyskania zaświadczenia – 100 rubli. W celu uzyskania informacji osoby fizyczne mogą się zgłosić do dowolnego komisariatu Milicji, zaś osoby prawne do Centrum Informacyjnego ГУВД właściwego dla miejsca rejestracji osoby prawnej. Szczegółowa informacja na stronie <http://www.guvdmo.ru/pressing.html>

Opr: Marek Reszuta, II Sekretarz

ZATRUDNIANIE PRACOWNIKÓW ZAGRANICZNYCH W FEDERACJI ROSYJSKIEJ

Forma przyjazdu pracownika zagranicznego do Rosji	Wjazd z wizą	Na zaproszenie rosyjskiego pracodawcy	Wjazd bezwizowy
Posiadanie przez pracodawcę zgody na zaproszenie pracownika zagranicznego	Wymagane	Wymagane	Nie wymagane
W przypadku zatrudnienia na terytorium Federacji Rosyjskiej obywatela Republiki Białoruś zgoda na zaproszenie pracownika do pracy nie jest wymagana niezależnie od formy przyjazdu do Rosji.			
Procedura otrzymania zgody na zaproszenie i zatrudnienie pracowników zagranicznych			
Wymagane dokumenty	<ul style="list-style-type: none"> - zgłoszenie (wniosek zgodny z wzorem opisanym w Instrukcji ФМС РФ nr 369 z dnia 25.12.2006); - pozytywna decyzja organu państwowej służby ds. zatrudnienia podmiotu terytorialnego FR o celowości zaproszenia i zatrudnienia pracowników zagranicznych na terytorium podmiotu Federacji Rosyjskiej; - kopia zaświadczenia o wpisie osoby prawnej do Jednolitego Państwowego Rejestru Osób Prawnych ewentualnie kopia dokumentu potwierdzającego 		

	<p>dane oraz miejsce rejestracji indywidualnego przedsiębiorcy ;</p> <ul style="list-style-type: none"> - kopia zaświadczenia o rejestracji w urzędzie podatkowym; - projekt umowy o pracę; - dokument potwierdzający opłatę skarbową za wydanie zgody. 		
		<p>Dodatkowo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wniosek o wydanie zaproszenia w celu realizacji pracy; - zgoda na zaproszenie i wykorzystywanie zagranicznej siły roboczej; - dokumenty konieczne do wydania zgody na pracę dla każdego pracownika zagranicznego. 	
<p>Okres oczekiwania na wydanie zgody – 30 dni od dnia wniesienia zgłoszenia (w sytuacji wyjątkowej – 45 dni)</p>			
<p>Dodatkowe obowiązki pracodawcy związane z uzyskaniem zgody na zaproszenie i zatrudnienie pracownika zagranicznego</p>			
	<p>W okresie miesiąca od daty otrzymania zgody na zaproszenie pracownika zagranicznego do pracy w FR i podpisaniu z nim umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej o wykonanie pracy (usługi) pracodawca ma obowiązek powiadomić:</p>	<p>Powiadomić organ podatkowy zgodny z miejscem rejestracji podatkowej pracodawcy w terminie 10-u dni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Od dnia złożenia wniosku o wydanie pracownikowi zagranicznemu zaproszenia w celu realizacji pracy lub • Od dnia przybycia pracownika zagranicznego na miejsce pracy lub 	<p>W okresie 10-u dni od daty dnia zawarcia z pracownikiem zagranicznym nowej umowy o pracę lub umowy cywilno-pranej o wykonanie pracy (usługi) powiadomić:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Terytorialny organ służby migracyjnej; • Terytorialny urząd zatrudnienia.

	<ul style="list-style-type: none"> • Organ władzy wykonawczej podmiotu terytorialnego FR zarządzającego i realizującego politykę zatrudnienia w danym podmiocie terytorialnym FR; • Państwową Inspekcję Pracy właściwego podmiotu terytorialnego FR (terytorialny organ Federalnej Służby ds. pracy i zatrudnienia) 	<p>zamieszkania lub</p> <ul style="list-style-type: none"> • Od dnia otrzymania przez pracownika zagranicznego pozwolenia na pracę lub • Od dnia zawarcia z pracownikiem zagranicznym nowej umowy o pracę lub umowy cywilno-pranej o wykonanie pracy (usługi) <p>W/wym. okres powiadomienia organu podatkowego wymagany jest również w przypadkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utraty ważności lub anulowania pozwolenia na zaproszenie i zatrudnienie pracowników zagranicznych; • Utraty ważności lub anulowania zgody na zaproszenie i zatrudnienie obcego obywatela zarejestrowanego w charakterze indywidualnego przedsiębiorcy; • Anulowania zgody na pracę pracownikowi zagranicznemu. 	
Wymagania dotyczące obowiązku posiadania przez obywatela innego państwa pozwolenia na pracę w Rosji			
	Wymagane		

	<p>W przypadku zatrudnienia na terytorium Federacji Rosyjskiej obywatela Republiki Białoruś pozwolenie na pracę nie jest wymagane niezależnie od formy przyjazdu do Rosji</p> <p>UWAGA! Pozwolenie nie jest wymagane dla obywateli państw obcych na stałe zamieszkałych w FR oraz osobom określonym w pkt. 4 art. 13 Ustawy nr 115-Φ3.</p>	
Tryb uzyskania przez obywatela zagranicznego zgody na pracę w Rosji		
Wymagane dokumenty	<ul style="list-style-type: none"> - zgłoszenie (wniosek zgodny z wzorem opisanym w Instrukcji ΦMC PΦ nr 370 z dnia 25.12.2006); - kolorowa fotografia (30x40 mm); - dokument potwierdzający dane wnioskodawcy; - dokument potwierdzający dane pracownika zagranicznego (kopia); - kopia dokumentu o wykształceniu zawodowym, kwalifikacjach obywatela zagranicznego; - poświadczenie opłaty skarbowej. 	<ul style="list-style-type: none"> - zgłoszenie (wniosek zgodny z wzorem opisanym w Instrukcji ΦMC PΦ nr 370 z dnia 25.12.2006); - dokument potwierdzający dane pracownika zagranicznego; - karta migracyjna z poświadczeniem służb granicznych FR; - kwit opłaty skarbowej
Osoba otrzymująca pozwolenie	Pracodawca	Obywatel zagraniczny
Okres wydania pozwolenia na pracę	W terminie 30 dni, lecz nie później niż 45 dni od daty złożenia wniosku	W terminie 10 dni od daty złożenia wniosku

<p>Dodatkowe wymagania dla otrzymania zgody na pracę i obowiązki obywatela zagranicznego</p>	<p>Pracodawca ma obowiązek przedłożyć zaświadczenia lekarskie o zdrowiu pracownika zagranicznego (m.in. o badaniach na obecność HIV) , w tym również o uzależnieniu od środków narkotycznych i psychotropowych. Brak takich zaświadczenie jest podstawą do odmowy wydania pozwolenia na pracę. Pracodawca jest zobowiązany jeszcze przed rozpoczęciem przez obywatela zagranicznego pracy udostępnić mu do podpisu zgodę na zatrudnienie w FR.</p>	<p>Jeśli pozwolenie na pracę uzyskano w trybie nie wymagającym otrzymania wizy i okres ważności pozwolenia wynosi ponad 90 dni, wówczas obywatel zagraniczny w terminie 30 dni od dnia otrzymania pozwolenia zobowiązany jest przedłożyć w terytorialny organ służby migracyjnej dokumenty potwierdzające brak uzależnienia od środków narkotycznych oraz zaświadczenie o stanie zdrowia stwierdzające, iż pracownik nie jest nosicielem chorób zakaźnych, w tym HIV.</p>
--	--	---

Status pracownika zagranicznego, jego obowiązki i opodatkowanie

Status obywatela zagranicznego	Czasowo przebywający w FR	Czasowo zamieszkały w FR	Zameldowany na pobyt stały
Dokument określający status	Karta migracyjna (zgodnie z okresem ważności wizy lub do 90 dni przy bezwizowej formie wjazdu na terytorium FR)	Zgodna na czasowe zamieszkanie w FR (do 3 lat)	Dokument o zameldowaniu (na okres ponad 5 lat)
Dodatkowe obowiązki obywatela zagranicznego	Obywatel zagraniczny zobowiązany jest wyjechać z Rosji po utracie ważności jego wizy lub innego okresu przebywania określonego Ustawą Federalną Nr 115-Φ3 lub też umową międzynarodową. Wymieniona zasada nie obowiązuje, jeśli na dzień wygaśnięcia wymienionych terminów została mu przedłużona ważność wizy lub okres czasowego pobytu, lub wydana mu została nowa wiza lub pozwolenie na czasowy pobyt, pobyt stały lub zostały złożone (i potwierdzone w odpowiednim	W terminie 2 miesięcy do dnia upływu kolejnego roku pobytu w Rosji (liczonego od dnia otrzymania pozwolenia na czasowy pobyt FR), obywatel zagraniczny zobowiązany jest osobiście przekazywać do terytorialnego organu służby migracyjnej potwierdzenie pobytu w FR wraz z dołączonymi: <ul style="list-style-type: none"> • zaświadczeniem o dochodach, • kopią deklaracji podatkowej lub innego dokumentu potwierdzającego wielkość i źródło dochodu za ostatni rok 	Obywatel zagraniczny zobowiązany jest corocznie potwierdzać swój pobyt w FR w terytorialnym organie służby migracyjnej (właściwej wg miejsca zamieszkania obcokrajowca). Potwierdzenie winno być przedłożone osobiście i zawierać informacje nt.: <ul style="list-style-type: none"> • miejsca zamieszkania, • miejsca pracy oraz informacji o przedłużeniu pracy na okres kolejnego roku, • okresów zamieszkania za granicami FR w okresie

	urzędzie) dokumenty niezbędne dla otrzymania pozwolenia na pobyt czasowy.	pobytu w FR.	posiadania pozwolenia na zamieszkanie w FR (z wyszczególnieniem państw do których się wyjeżdżało) <ul style="list-style-type: none"> wielkości i źródła dochodów za ostatni rok zamieszkania w FR
Stawka podatku dochodowego	- 30% - dla osób fizycznych nie posiadających statusu rezydenta podatkowego FR; - 13% - dla osób fizycznych posiadających status rezydenta podatkowego FR.		
Stawka Jednolitego Podatku Socjalnego podlegającego wpłacie do Budżetu Federalnego FR	20%. Naliczanie podatku w części wpłat na obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne nie jest stosowane.	20%. Podatek jest naliczany i wpłacany od wysokości sumy wkładów na obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne.	
Wielkość wpłat do Funduszu Emerytalnego FR	Nie naliczane i nie wpłacane	14% od wysokości płacy. Suma naliczonych i wpłacanych wkładów ubezpieczeniowych z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego powoduje pomniejszenie ogólnej sumy Jednolitego Podatku Socjalnego podlegającego wpłacie do Budżetu Federalnego FR.	
Stawka Jednolitego Podatku Socjalnego podlegającego wpłacie do Funduszu Obowiązkowych Ubezpieczeń Medycznych	1,1% na Federalny Fundusz Obowiązkowego Ubezpieczenia Medycznego 2,0% na Terytorialny Fundusz Obowiązkowego Ubezpieczenia Medycznego		

Stawka Jednolitego Podatku Socjalnego podlegającego wpłacie do Funduszu Ubezpieczenia Socjalnego	2,9%
Stawka ubezpieczenia na obowiązkowe ubezpieczenie od nieszczęśliwych wypadków	Biorąc pod uwagę taryfy ubezpieczeniowe (zróżnicowane wg klas ryzyka zawodowego): - naliczanie i wpłata wkładów jest obowiązkowa i wynika z umowy o pracę z pracownikiem zagranicznym, - jeśli praca wykonywana jest na podstawie umowy cywilno-prawnej, naliczanie i wpłata wkładów realizowane są zgodnie z postanowieniami umowy.

Opr: Marek Reszuta, II Sekretarz